

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

De Sexto Praecepto. Non Sis Advlter.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

deceat magistratus & superiores feriari, & pari peccata regnare, & interim tacere. Meas opes, meum honorem, meam iacturam & damnum contemnere debeo, neque si quid his accidit aduersi ob id irasci. Sed dei gloriam, honorem, & precepta, atque ad eum etiam proximi nostri damnum & iniuriam oportet nos auertere, cauere, & propulsare, magistratus & superiores ultrore gladio, reliquos vero hoc est priuatos, verbis & increpatione. Et tamen haec omnia deceat fieri cum commiseratione erga eos qui supplicium meruerunt. Hoc enim sublime, pulchrum & suauis opus, se se patitur facile addisci, si in ipsum in fide faciamus, & eam in hoc exerceamus. Nam fide in gratia & fauore dei non dubitante, se habere propitium & elementem deum, erit ipsi quae facile, etiam proximo suo se propitium & fauorabilem prestare, quantumlibet ab eo grauiter sit offensus. Nos enim longe grauius & atrocius deum offendimus. Ecce quae breuiter preceptum est hoc, sed longa & magna exercitatio honorum operum & fidei, in hoc proposita est.

DE SEXTO PRAECEPTO. NON SIS ADULTER.

Sextum praecceptum.
Non mecha-
beria.

In hoc quoque praeccepto bonum opus praecipitur, multa complectens, & multa vitia propulsans, idque vocatur Pudicitia vel castitas, de qua multa sunt scripta, praedicata, & admodum omnibus cognita. Nisi quod non tam bene obseruatur, & exerceatur, ut fit in reliquis operibus non praecceptis. Adeo parati sumus omnes facere quod non est praecceptum, & omittere quod est praecceptum. Cernimus mundum esse plenum turpium operum, impudicitiae, impudicum verborum, fabularum, & canicularum. Ad haec augetur indies irritatio immoderatione cibi & potus ocio & nimio cultu. Et tamen interim pergitur quasi essemus Christiani, quod templum ingressi, nostras orationes, ieiunia, & ferias absoluiimus. Quibus modis rem totam volumus perfectam esse. Quod si non plura opera essent praeccepta quam sola castitas, satis omnes haberemus negotiorum. Adeo periculosum, adeo furibundum hoc vicium est. Furit enim in omnibus membris, in corde cogitationibus, in oculis visu, in auribus auditu, in ore verbis, in manibus, pedibus & toto corpore ipso opere. Ad haec omnia edomanda opus est labore & fatione. Ita docent nos praeccepta dei, quam magna sint, & quam vere & sinceriter huiusmodi bona opera. Imo impossibile esse ex nostris viribus bonum aliquid cogitare, ut incipiamus vel incipere vel perficere. Dicit enim sanctus Augustinus, inter omnes pugnas Christianorum pugnam castitatis esse maximam, tantum ob id quod quotidie fit sine intermissione & cessatione, & quod castitas raro superat. Hoc enim omnes sancti sunt cons-

Augustini
sententia.
Pugna casti-
tatis maxima.

questi, hoc omnes diui deplorauerunt. Vt S. Paulus ad Romanos. 7.
Scio enim quod non habitat in me, hoc est in carne mea, bonum.

SECUNDO.

¶ Vt hoc castitatis opus vineat, agit nos ad multa alia bona opera, ad
ieiunia, & temperantiam contra gulam & ebrietatem, ad vigiliis & ma-
tutinam surrectionem, contra pigritiam & immoderatum somnum, ad
laborem & fagationem contra ocium. Nam comedere, potare, multum
dormire, desiderare, & ociari, sunt arma impudicitiae, quibus castitas sta-
tim superatur. Rursum diuus Apostolus Paulus ieiunium, vigiliis, laz-
bores, diuinam nominat armaturam, qua impudicitia in ordinem redi-
gitur & domatur. Sed ita vt superius dictum est, ne illiusmodi exercita-
tiones ulterius procedant quam ad opprimendam impudicitiam, non
ad perdendam naturam. Praeter haec omnia, armatura robustissima est
oratio & verbum dei. Vt titillante mala voluptate & concupiscentia,
homo ad orationem confugiat, dei gratiam & auxilium inuocans, Eu-
angelium legat & meditetur, in eo Christi passionem inspectans. Ita dicit
psalmo 137. Filia Babylonis misera. Beatus qui tenebit & allidet par-
uos suos ad petram. Hoc est, Dum cor cum malis cogitationibus
adhuc teneris & iter inuicia ad dominum Christum currit, qui petra est, in qua
allisc & aruic pereunt. Ecce hic vnusquisque se ipso oneratus satis nego-
cios inueniet in seipso multa bona opera consecuturus. Verum nunc sic
fit, vt nemo oratione, ieiunio, vigilijs, labore, ad hoc utatur, sed illis per
se relictis, in hoc destinandis & ordinandis ad opus huius precepti im-
plendū, & indies magis & magis purgandum. Ad haec fuerunt, qui de-
monstrarint quomodo impudicitia vitanda sit, vt reiectis mollibus lectis,
cubilibus & vestimentis, vitiatione immoderati ornamentum tam in viris
quam mulieribus, familiaritatis, colloquij & aspectus, & quicquid aliud con-
ducibile est seruandae castitati. In quibus omnibus nemo possit certam
& regulam & mensuram ponere. Oportet enim vnumquemque seipsum
obseruare. Quae & quae multa, & quam diu ipsa ad castitatem sint vsui, a se
ipso deligenda & seruanda. Quod si ipse perse nesciat, permittat se ali-
quam diu alterius institutioni & doctrine, qui eum in hoc educet & in-
struat, donec ipse eo virium euaserit, vt sibi ipse possit imperare. Siqui-
dem cenobia siue monasteria olim ad hoc fundata sunt, vt pueri & iu-
uens in illis innocentiam & castitatem docerentur.

TERTIO.

¶ In hoc opere prodest bona & fortis fides sensibilis quam pene
in nullo alio. Adeo vt sanct. Esaias quinto dixerit, fidem esse cingulum
reum, hoc est, custodiam castitatis. Sic enim viuenti vt sibi de deo

Arma impu-
dicitiae.

Orationis
vis.

Cenobia ad
quod instituta

Fides cingulum renuntia.

Fidei efficacia.

gradam & fauorem eius polliceatur & persuadeat, placet etiã spirituali castitas. Ideo eo fortius potest resistere corporali impudicitie. Dicit enim certo spiritus, in eiusmodi fide, quomodo vitare debeat malas cogitationes, & quicquid castitati est contrarium. Nam fides diuine gratie sicut sine intermissione viuunt, omnia opera operans, ita non omittit suam admonitionem in omnibus rebus, deo vel gratis vel inuis sicut sanctus, Iohannes in sua Epistola dicit. Non scripsi vobis quasi ignorantibus veritatem, sed quasi scientibus eam. Vos enim habetis vnctionem a sancto, & nostris omnia, hoc est, dei spiritus docet vos omnia. Neque tamẽ non desperare oportet, si non statim tentatione liberemur. Imo nobis non promittere vel proponere, requiem habituros pre ea, dum viuimus, neque eam secus suscipere, quam veluti prouocationem & admonitionem ad orandum, ieiunandum, vigilandum, laborandum, & alias exercitationes domus de carnis, & presertim mediandae fidei ad deum obeundas habendasque. Neque enim magna est castitas quae quietam tranquillitatem habeat, sed quae cum impudicitia in acie congressa pugnat, sine intermissione omnia venena expellens, quae caro & malus spiritus iniiciunt. Ita dicit S. Petrus. Charissimi, obsecro vos tanquam aduenas & peregrinos abstinere vos a carnalibus desiderijs quae militant aduersus animam. Et s. Paulus ad Rom. 6. Non regnet peccatum in corpore vestro mortali, ut obediat concupiscentijs eius. In hac sententia & eiusmodi alijs, ostenditur neminem liberum esse a malis concupiscentijs, ut quotidie cogamur cum eis pugnare. Quis enim id molestiam, & inquietudinem afferat, est tamen deo gratum opus, in quo vno oportet nobis nostram sufficientiam, nostrumque solacium esse. Nam arbitantes se obsequio repugnatos huiusmodi tentationi, eam magis & magis accendunt & inflammant. Ita ut quamuis aliquantisper subsistat, tamen alias redeat fortior, inueniens naturam infirmiore[m] quam antea.

DE SEPTIMO DEI PRAECEPTO. NON FVRTVM FACIAS.

Septimum praecipuum, Nō furabere.

¶ Et hoc praecipuum habet opus, valde multa in se bona opera comprehensens, multis vitijs contrarium, latine liberalitas siue beneficentia vocatur. Quod eiusmodi est opus, ut quispiam propensus & paratus est de suis facultatibus omnibus prodesse & seruire, pugnant non tantum contra furtum & rapinam, sed etiam contra omnes imposturas & fraudes quae in bonis temporalibus vnus contra alterum fieri possunt, ut sunt auaritia, vsura, nimis precijs, adulterinis mercibus, adulterina mensura, & adulterino pondere. Quis enim possit enumerare omnes nouas, fraudulentas, & callidas inuentiuinculas, quae indies augentur, in omnibus negociationibus.